

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 21333/12

Murat EROL/ Türkiye

Başkan

Valeriu Grişco,

Hâkimler

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 1 Aralık 2020 tarihinde komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

15 Mart 2012 tarihinde yapılan başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile başvuran tarafından cevaben sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Murat Erol, Türk vatandaşı olup 1986 doğumludur ve Muş'ta ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde İstanbul Barosuna bağlı Avukat E. Kanar tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Bir grup kişi 2009 yılında, bir polis memuruna saldırmış ve yaraladıktan sonra beylik silahını çalmışlardır. Bir terör örgütü ile bağlantılı olarak gerçekleştirilen bu saldırı kapsamında aranan başvuran, 12 Mayıs 2009 tarihinde, istihbarat servisleri tarafından tespit edilen bir binanın çıkışında yakalanmıştır. Operasyonun hazırlıkları sırasında, ilgili şahıs, silahlı ve tehlikeli olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, başvuran, çevresini saran dört polis memuru tarafından yalnızca tek bir kez ihtar edilmiştir. Kollarından tutularak yere yatırılmış; akabinde kelepçelenmiştir.

5. Aynı gün saat 22.30'da düzenlenen sağlık raporunda, bilhassa, başvuranın sol omzunda 3 x 4 cm.lik bir sıyrık, alnının sol tarafında 1 x 1,5 cm.lik bir sıyrık, sağ lomber bölgede 3 x 0,5 cm.lik, bel omurunda 5 x 0,5 cm.lik üç sıyrık, sol dizde 2 x 2 cm.lik ekimoz, sol dizde birkaç sıyrık ve sağ bacakta kabuklu eski ekimozlar olduğu belirtilmiştir. Raporunda, söz konusu lezyonların hafif nitelikte olduğu ve basit tedaviler ile iyileşebileceği sonucuna varılmıştır. Doktorun sorması üzerine, başvuran, eski lezyonların futbol oynadığı sırada oluştuğunu ifade etmiştir.

6. 15 Mayıs 2009 tarihinde saat 0.53'te düzenlenen tıbbi raporda, bu bulgular daha küçük boyutlarda olacak şekilde yinelenmiş ve başvuranın vücudunda herhangi bir yeni lezyon tespit edilemediği belirtilmiştir. Söz

konusu raporda aynı zamanda, başvuranın, gözaltında bulunduğu sırada kötü muamele görmediğini; ancak psikolojik baskılara maruz kaldığını ifade ettiği belirtilmiştir.

7. Başvuran aynı gün, terör saldırısına katılma nedeniyle tutuklanmıştır. Ceza infaz kurumuna kabulü esnasındaki tıbbi muayenede gözlerinin ağrıdığından yakınmış ve Tekirdağ Ceza İnfaz Kurumu doktoru tarafından kendisine göz damlası ilacı verilmiştir.

8. Başvuran, 24 Eylül 2009 tarihinde, kötü muamele nedeniyle şikâyetle bulunmuştur.

9. Savcı 19 Ekim 2009 ve 7 Haziran 2010 tarihlerinde, başvuranın ifadesini almıştır. Aynı zamanda 7 Haziran 2010 tarihinde, fotoğraftan teşhis işlemi yapılmıştır.

10. Savcı 4 ve 27 Ekim 2009, 19 Ocak 2010, 18 ve 25 Nisan 2011 tarihlerinde, bazılarını birkaç kez olmak üzere, dokuz polis memurunu sorgulamıştır. Bu polis memurları, başvuranın ya yakalama ya da sorgulama işlemine katılmışlardır. Başvuranın yakalanmasında yer alan polis memurları, ilgilinin, istihbarat servisleri tarafından, potansiyel olarak silahlı ve tehlikeli olarak kabul edildiğini ve teslim olmayı reddettiğini belirten ilk işarettten itibaren fiziksel olarak hızlıca müdahalede bulunmaktan başka seçenekleri olmadığını belirtmişlerdir. Savcı aynı zamanda, S.Ç. isimli bir görgü tanığını da sorgulamış; S.Ç. tam yakalama anını görmediğini, olayları yalnızca başvuranın kelepçeli olduğu andan itibaren gördüğünü ifade etmiştir. Başvuranın pantolonunun dizlerine kadar yırtıldığını ve polislerin ona vurmadıklarını belirtmiştir.

11. Savcı 20 Kasım 2009 tarihinde, Emniyet Müdürlüğünden, olayların meydana geldiği sokakta güvenlik kamerası bulunup bulunmadığı hususunda bilgi istemiştir. Bu araştırma sonuçsuz kalmış görünmektedir.

12. Adli Tıp Kurumu 11 Haziran 2010 tarihli raporda, başvuranın göz muayenesi sonuçlarının oldukça iyi olduğu ve yalnızca kuru göz sendromu tespit edildiği belirtilmiştir.

13. Adli Tıp Kurumu 4 Ağustos 2010 tarihinde, savcının talebi üzerine ek görüş sunmuştur. Adli Tıp Kurumu raporda, başvuranın gözünden akan sıvının [bünyesel nitelikte] olduğunu ve travmatik kökenli olmadığını belirtmiştir.

14. Savcı 16 Haziran 2011 tarihinde, yukarıda anılan unsurlara atıfta bulunarak, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Güç kullanımının, başvuranın kaçma teşebbüsünde bulunması nedeniyle gerekli hale geldiğini ve ilgilinin yaralarının hafif nitelikte olması göz önüne alındığında, orantılı olduğunu değerlendirmiştir. Ayrıca, gözaltında kötü muamele iddialarını desteleyecek delil bulunmadığı sonucuna varmıştır. Başvuranın bu karara karşı yapmış olduğu itiraz 3 Ekim 2011 tarihinde reddedilmiştir.

ŞİKÂYETLER

15. Başvuran, Sözleşme'nin 3, 6 ve 13. maddelerine dayanarak, kötü muameleye maruz kaldığından ve konuyla ilgili yürütülen soruşturmanın etkin olmamasından şikâyet etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

16. Başvuran, kötü muameleden şikâyet etmektedir. Polislerin, ihtarda bulunmadan kendisine saldırdıklarını, polis aracında vurmaya devam ettiklerini ve gözlerinden akan sıvının, başına aldığı darbelerden kaynakladığını iddia etmektedir. Başvuran aynı zamanda, bu iddialarla ilgili olarak yürütülen soruşturmanın etkin olmadığından da yakınmaktadır.

17. Hükümet, güç kullanımının ilgilinin davranışları sebebiyle gerekli olduğu ve hafif nitelikteki yaraların, ulusal makamların tespit ettikleri üzere, kullanılan gücün orantılı olduğuna işaret ettiği kanaatine varmaktadır.

18. Mahkeme, başvuranın iddialarını, Sözleşme'nin yalnızca 3. maddesi açısından incelemeye karar vermektedir. Söz konusu madde aşağıdaki şekildedir:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

19. Mahkeme, konuya ilişkin genel ilkelerle ilgili olarak, *El-Masri/Eski Makedonya Yugoslav Cumhuriyeti* ([BD], No. 39630/09, §§ 182-185 ve 195-198, AİHM 2012) ve *Bouyid/Belçika*([BD], No. 23380/09, §§ ve 114-123, AİHM 2015) kararlarına atıf yapmaktadır.

20. Mahkeme somut olayda, polisin, silahlı ve tehlikeli olarak kabul edilen bir kişinin yakalama işlemini gerçekleştirdiğini gözlemlemektedir. Başvuran yakalanmış ve polislerin ifadelerine göre, kaçma girişiminde bulunmuştur. Bu nedenle polisler fiziksel güç kullanmak zorunda kalmış ve ilgili şahsı yere yatırmışlardır. Ayrıntılı soruşturma, bunun aksini söylemeye imkân vermemektedir. Mahkeme, başvuranın, polislerle direnmeden teslim olduğu iddiasında bulunmadığını; ancak daha ziyade, doğrudan saldırıya uğradığını iddia ettiğini kaydetmektedir. Bir tanık, savcılık huzurunda, başvuranı, yakalandıktan hemen sonra gördüğünü ifade etmiş ve polislerin onu dövmediklerini belirtmiştir.

21. Art arda düzenlenen tıbbi raporlara göre, başvuranın vücudunda tespit edilen lezyonlar, yalnızca basit tedaviler gerektirmekteydi (bk. yukarıda 5 ve 6. paragraflar).

22. Mahkeme ayrıca, başvuranın, tanığın, olay yerinde bulunan polis memurlarının ve başvuranın gözaltı sürecinden sorumlu polis memurlarının ifadelerini savcının bizzat aldığını gözlemlemektedir. Savcı aynı zamanda, başvuranın yakalandığı sokakta güvenlik kameraları bulunup bulunmadığı konusunda bilgi edinmeye istekli olduğunu göstermiştir. Bu araştırma sonuçsuz kalmış olmasına rağmen, soruşturma sırasında herhangi bir ipucunu göz ardı etmeme kararlılığı göstermektedir. Mahkeme aynı zamanda,

savcının, başvuranın başına darbe aldığı yönündeki iddiasını teyit etmek amacıyla, gözlerinden akan sıvıyla ilgili ek görüş istediğini de kaydetmektedir. Bunun yanı sıra, Adli Tıp Kurumu, başvuranın iddialarının aksine, bu sağlık sorununun travmatik kökenli olamayacağını belirtmiştir (yukarıda 12 ve 13. paragraflar).

23. Ulusal makamlar bu unsurlara dayanarak, polislerin, başvuranın kaçmaya çalıştığı yönündeki ifadelerinin aksini söylemeye imkân verecek hiçbir unsur bulunmadığı ve bu nedenle başvuruyu yakalamak amacıyla güç kullanımının, gerekli olduğu ve ilgilinin vücudunda tespit edilen lezyonların hafif nitelikte olması nedeniyle orantılı da olduğu gerekçesiyle kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir.

24. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda, somut olayda, adli makamların, kötü muamele iddiaları karşısında uygun şekilde ve ivedilikle hareket ettikleri kanaatine varmaktadır. Ayrıca, ulusal adli makamların, başvuranın, tanığın, polis memurlarının ifadelerinin ve somut olayda düzenlenen tıbbi raporların güvenilirlik derecesini değerlendirmek için daha iyi konumda bulduklarının altını çizmektedir (bk. örnek olarak, *Aksin ve diğerleri/Türkiye*, no. 4447/05, §§ 38-40, 1 Ekim 2013).

25. Mahkeme ayrıca, dosyadaki hiçbir unsurun, başvuranın yakalandığı ya da gözaltında bulunduğu sırada dövüldüğü tespitinde bulunmaya imkân vermediğini kaydetmektedir. Başvuranın vücudunda tespit edilen lezyonların bilhassa sol omzunda ve dizlerinde bulunduğunu, dolayısıyla bunların, başvuranın yere yatırılmasıyla bağlantılı olabileceğini kaydetmektedir. Mahkeme, bu müdahalenin gerekliliği ile ilgili olarak, potansiyel olarak silahlı ve tehlikeli olduğuna karar verilen bir kişinin söz konusu olması nedeniyle, yakalama anında olayların şüphesiz son derece hızlı şekilde gerçekleşmiş olabileceği ve olay yerindeki polis memurlarının, başvuruyu hareketsiz kılmak amacıyla hızlı davranmakla suçlanamayacakları kanaatine varmaktadır. Mahkeme bunun yanı sıra, başvuranın vücudunda tespit edilen

EROL/TÜRKİYE KARARI

lezyonların hafif nitelikte olduğunu kaydetmektedir. Son olarak, başvuranın, kafasına darbe aldığı ve bu durumun, gözlerinde sıvı kaybına neden olacağı yönündeki iddiasının hiçbir şekilde tıbbi tanıyla örtüşmediğini; zira tıbbi raporlarda yalnızca ilgilinin alnında bir sıyrık olduğunun belirtilmediğini; fakat aynı zamanda gözlerinden gelen sıvının travmatik kökenli olamayacağını da ifade edildiğini kaydetmektedir.

26. Mahkeme dolayısıyla, ulusal makamların vardıkları tespitleri sorgulamaya veya soruşturmanın yeterince kapsamlı olmadığını söylemeye imkan verecek herhangi bir unsur ya da argüman saptamamaktadır.

27. Sonuç olarak, başvuru açıkça dayanaktan yoksun olup, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 14 Ocak 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Grițco
Başkan